

Odgovornost – kriza – (delegirana) zakonodaja (teze)

1. **Odgovornost** pomeni zavestno sprejemanje posledic svoje odločitve oziroma svojega ravnanja. Med različnimi vidiki odgovornosti izstopajo moralna, pravna in politična odgovornost. Moralno odgovornost spremljajo neorganizirane družbene sankcije in intimno dogajanje v zavesti posameznika (vest, samopodoba). Pravna odgovornost je povezana z organiziranimi sankcijami za protipravna ravnanja (delikt, zloraba pravice...) in »ponotranjenimi« pravnimi občutki za red in pravičnost. Politična odgovornost za zasledovanja občega dobra je v primeru napak sankcionirana z javnim mnenjem, statusom, volitvami ipd. Pomembna je še razlika med subjektivno (krivdno) odgovornostjo in objektivno odgovornostjo (brez krivde).
2. **Kriza** označuje stanje vsesplošnega poslabšanja na gospodarskem, socialnem in kulturnem področju v primerjavi s prejšnjim obdobjem. Posledica tega je nestabilnost ter negotovost in nepredvidljivost družbenih odnosov. Pojavi se anomija, ko stare vrednote ne veljajo več, nove pa še niso uveljavljene in utrjene v družbeni ter individualni zavesti.
3. Pomembno vlogo pri izhodu iz krize ima **pravo**, katerega glavna družbena funkcija je v vzpostavitvi predvidljivosti in relativni stabilnosti družbenih odnosov. S tem pravo odgovarja na človekovo potrebo po varnosti in družbenem redu. Seveda morajo pravne norme temeljiti na splošno sprejetih družbenih vrednotah iz katerih izhajajo človekove pravice in se uveljavljati v dejanskih družbenih odnosih. Takšen sintetični pogled na pravo zahteva notranje usklajen(koherenten) pravni sistem, ki ga zavezanci štejejo za legitimnega, tako da ga štejejo za potrebnega in smiselnega, kar vodi v smer normativne integracije.
4. K temu cilju vodi (tudi) racionalna **zakonodajna politika**, ki še posebej v kriznih razmerah, s pretvarjanjem vrednot in družbenih načrtov v zakonske določbe, bistveno prispeva k normalizaciji in stabilizaciji družbe. Tako je mogoče in potrebno na primer temeljne cilje iz Načrta za okrevanje in odpornost pretvoriti v ustrezne določbe sistemskih zakonov v rednem zakonodajnem postopku. Kratkoročne cilje in ukrepe pa je dopustno v kriznih (izrednih) razmerah zakonsko urediti v nujnih in skrajšanih postopkih in z uporabo racionalnih pristopov v rednem zakonodajnem postopku (10% am., 0 am.). Ker slovenska ustavna ureditev ne pozna delegirane zakonodaje, je sprejemanje uredb z zakonsko močjo dopustno samo ob razglašenem izrednem stanju, če se ne more sestati Državni zbor. Zato sme vlada izdajati uredbe oziroma odloke samo za določanje načina uresničevanja pravic in dolžnosti, ki so izvirno določene v zakonu. Zaenkrat pa manjkajo jasni kriteriji razmejitve med izvirnim (v zakonu) in izvedenim (v uredbi) določanjem pravic in dolžnosti.